

Deutsch Ferenc Rokonokkal

Itt én vagyok néhány rokonommal. Balról jobbra áll Helén, anyám sógornője, aztán a két nővérem, Juliska és Jolán. Hátul állok én, elől az apám. A kép Putnokon készült 1934-ben. Jolán 1908-ban született Diósgyőrben. 19 éves volt, amikor anyukánk meghalt, és ő fogta össze a hét gyermeket -- engem és a testvéreimet --, ő nevelt minket. Jolán 1934-ben férjhez ment. Hüpe alatt volt az esküvőjük, de nem a templomban, a nővérem ragaszkodott ahhoz, hogy a szabadban legyen [lásd: házasság, esküvői szertartás. Az ultraortodox askenázi közösségekben a hüpét a szabad ég alatt állítják föl, mivel a csillagok a termékenység jelképei. A zsinagógán belüli hüpe-állítást számos ortodox zsidó kifogásolta, mert szerintük ez a templomi esküvők utánzása. -- A szerk.]. A nővérem ragaszkodott, hogy kitliben legyen a sógorom, alul kitli volt, és felette volt egy iberi -- a zsidóknál úgy hívják azt a fedőkabátot. A férje második unokatestvér volt, és Grünwald Zoltánnak hívták, későbbiekben Galambos Zoltánnak. Nagyon-nagyon rendes ember volt. Szobafestő volt, annak a háznak volt a szobafestője, ahol laktak, a Márvány utcában. Ez egy hatalmas átjáróház volt, és ő ott dolgozott télen-nyáron, mert a lakók változtak, és amikor új lakó került a lakásba, akkor azt ki kellett festeni. Engemet egy gazdag zsidó család akart elvinni, ahol nem volt gyerek. Örökbe akartak vinni, s a nővérem azt mondta, hogy míg ő él, egyetlenegy gyereket nem lehet, hogy örökbe vigyenek. A nővérem nem bírta azt ki, hogy a gyerekek ne legyenek mellette, vagyis a testvérei, mert úgy tekintett minket, mint a gyermekeit. 1936-ban a nővérem felhozott Újpestre. Jött velem a Juliska, a húgaim, Irénke és Klárika és az apukám, s Újpesten a Váci út 23-ban kaptunk egy szoba-konyhás lakást.